

DRUHÝ ROČNÍK STŘEDNÍ ŠKOLY

Orientační úroveň podle SERR: B1-B2

Analýza situace / Co žák potřebuje, aby situaci zvládl? (prakticky, co nejvíc vztaženo k životu žáka)

Komunikační jazyk:

- porozumět se ve škole – komunikovat s učiteli a spolužáky
- orientovat se ve vrstvách jazyka a volit je adekvátně vzhledem k různým situacím
- rozumět instrukcím v různých předmětech a organizačním pokynům, které se vztahují k obecnému fungování ve škole
- umět se správně zeptat, ať už ústně nebo písemně

Akademický jazyk / akademické dovednosti:

- orientovat se v učivu jednotlivých předmětů
- umět si efektivně dělat výpisky, ze kterých pak může vycházet při studiu
- ovládat nástroje a postupy, které mu umožní si dohledat informace, jež nezachytil během výuky (propojení s mateřským jazykem, práce se slovníkem, práce se zdroji a příručkami)
- vědět, jaký způsob mu vyhovuje pro osvojování nových informací a domácí přípravu, a ten systematicky využívat
- umět se odpovídajícím jazykem písemně vyjádřit k probíraným tématům

Metakognitivní dovednosti / zpětná vazba:

- znát silné a slabší stránky svých znalostí a dovedností, aby věděl, v čem je dobrý a na čem musí naopak ještě zapracovat

Cíle / Co učitel v tématu sleduje? Co potřebuje, aby si žák osvojil?

Cíle se odvíjejí od jednotlivých řečových dovedností a řečových rovin, které jsou v rámci středoškolské školní docházky akcentovány. V průběhu celých čtyř let se rozložení priorit mění. Viz *Řečové dovednosti a Vybrané řečové roviny*.

Popis sylabu

Předkládaný sylabus zahrnuje témata, která se v učebnicích češtiny jako cizího jazyka objevují na zmíněných úrovních, ale přistupujeme k nim pod optikou požadavků kladených na středoškoláka s OMJ. Jako hlavní cíle jsou v tomto případě akcentovány gramatika, pravopis a mluvnice, stejně jako v předchozím roce, ovšem s ohledem na nutnost systematicky rozvíjet dovednost psaní přidáváme rovněž akcent na slovní zásobu a právě psaní. V ideálním případě se podtémata z těchto oblastí objevují na každé lekci. Podtémata jsou v sylabu řazena postupně, od nejjednodušších a nejaktuálnějších až k těm složitějším, ale pořadí není striktní, vycházíme z potřeb našich žáků. Na úvod celého kurzu i jednotlivých témat zařazujeme krátkou diagnostiku, abychom zjistili, na co navazujeme (tedy co už žáci ovládají) a čemu je třeba věnovat víc prostoru (vyplnění mezírek).

Řečové dovednosti	
ČTENÍ	<p>Čtení s porozuměním rozvíjíme na každé lekci, neboť jako podklad pro jazyková cvičení i konverzaci využíváme texty jednotlivých žánrů. Zapojujeme klasické typy testových úkolů a prostřednictvím “hlasitého přemýšlení” žáky seznamujeme s různými strategiemi řešení.</p> <p>V textech si předem vytipujeme slovní zásobu, která může být pro žáky nová, systematicky s ní pracujeme a doptáváme se na významy. Vedeme žáky k tomu, aby dokázali odhadnout, zda je význam neznámého lexika klíčový pro další práci s textem a je tedy nutné si ho dohledat ve slovníku, či si vystačí s kontextem.</p> <p>Směřujeme pozornost žáků k jazyku textů s ohledem na žánr. Snažíme se vybírat takové úryvky, které budou pro žáky nosné i pro školní hodiny literatury, a střídat je s oddechovými díly.</p>
PSANÍ	<p>Zařazujeme psaní kratších útvarů, pokud možno na každé lekci. Tyto útvary nám posléze slouží jako diagnostika pro gramatiku a pravopis, tzn. že opakujícím se problémům v žákovských pracích věnujeme více pozornosti.</p>
MLUVENÍ	<p>Vedeme žáky k tomu, aby se dokázali především vyjádřit v běžných školních situacích, témata tedy řadíme podle potřeby vzhledem ke studovanému oboru.</p> <p>Dbáme na to, aby žáci dokázali formulovat celé věty, a především aby se dokázali správně zeptat. Seznamujeme je s různými kompenzačními strategiemi, aby uměli říct, co potřebují i ve chvíli, kdy si zrovna nemohou vzpomenout na některé slovíčko. Klademe důraz na adekvátní rozlišování nespisovné a spisovné češtiny s ohledem na komunikační situaci.</p>
POSLECH	<p>V autentickém rozhovoru je poslech s porozuměním úzce spojen s mluvením. Vycházíme z předpokladu, že žáci jsou poslechu jazyka vystaveni neustále a na této úrovni nepotřebují tuto dovednost izolovaně procvičovat. Poslech tedy zařazujeme podle toho, jak se zrovna hodí ke konkrétním probíraným tématům.</p>

Vybrané řečové roviny	
SLOVNÍ ZÁSoba	Slovní zásoba je rozšiřována soustavně, speciální pozornost je však věnována slovům příbuzným, příp. jinak souvisejícím (synonyma, antonyma), frazémům a prvkům obecné češtiny. Stejně jako u mluvení pracujeme s nácvikem vhodných kompenzačních strategií, aby žáci uměli efektivně využít svou znalost souřadných, nadřazených i podřazených slov a aby uměli volit lexikum adekvátní dané komunikační situaci.
GRAMATIKA	Gramatiku na této úrovni vnímáme jako příležitost doplnit žákům znalosti nejobtížnějších jevů ČDJ. Pozornost je věnována dělení jednotlivých slovních druhů, složitější gramatice a komplexním fenoménům jako je například český slovosled a jeho nuance. Vycházíme rovněž z psaného projevu žáků, který nám dává možnost vytipovat si problematické jevy, jež přetrvávají z nižších úrovní.
MLUVNICE	V mluvnici se pracuje se základními znalostmi ze slovo tvorby a stavby slova, přičemž se také dále rozvíjejí znalosti o větných členech a s nimi souvisejících druzích vedlejších vět. Podle časových možností se žáci dozvědí o charakteristických typech odchylek od pravidelné větné stavby. V kurzu vycházíme z individuálních potřeb jednotlivých účastníků. Pokud se na hodinách běžné češtiny těmto tématům nevěnují, a tudíž nepocítují nutnost si znalost daných jevů prohlubovat, volíme frekventované jevy z didaktických testů.
PRAVOPIS	Pravopisné jevy se probírají z komplexní perspektivy, a především s oporou v autentických žákovských textech. Vedeme žáky k tomu, aby si uměli svou práci dobře zkontrolovat, k jednotlivým jevům přidáváme i komentář podle čeho se dá poznat, že to máme napsáno správně. Vždy se snažíme uvést elementy systematické, které žákům dodají v pravopisu jistotu a postupně přidáváme i ty, které si musí zafixovat.